

Вивчення стійкості уваги баскетболісток на етапі спеціалізованої базової підготовки

Помещикова І. П.¹, Кудімова О. В.², Кійко О. О.¹
Харківська державна академія фізичної культури¹
Харківський медичний університет²

Анотація. Проаналізовано властивості уваги баскетболісток студентської команди ХДАФК за допомогою коректурної проби Бурдона. Встановлено, що у середньому по групі показник стійкості уваги відповідає показнику низької стійкості уваги.

Ключові слова: стійкість уваги, студентська команда, баскетболістки коректурна проба Бурдона.

Вступ. На тренуваннях брак уваги можна компенсувати збільшенням числа повторень. Але на змаганнях неуважність виправити неможливо, тому однією з головних завдань тренера є розвиток властивостей уваги: зосередженості, переключення, розподілу, обсягу, відволіканню [1].

У спортивних іграх себе може проявити той спортсмен, психологічні якості і властивості якого відповідають вимогам спортивної діяльності і специфіці обраного виду [6].

Баскетбол висуває дуже високі вимоги до уваги і її властивостей. Так, в процесі гри баскетболісти повинні одночасно сприйняті з однаковим ступенем ясності і виразності декілька об'єктів або елементів [5]. Ігрова увага і доцільність виконання технічних прийомів достовірно пов'язані з продуктивністю, точністю, стійкістю уваги, перемиканням і обсягом динамічного уваги [2].

Наші попередні дослідження були спрямовані на визначення показників рівня концентрації уваги баскетболісток 13–14 років у тесті П'єрона-Рузера [4]. Було розглянуто показники функцій уваги баскетболістів 12–13 років [3]. Встановлено низький рівень стійкості уваги баскетболістів чоловічої студентської команди [5]. Отримані результати є деяким обґрунтуванням наших підходів для цього дослідження.

Мета роботи: вивчення властивостей уваги баскетболісток на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Досягнення означеної мети передбачає вирішення наступних **завдань дослідження:**

1. На основі аналізу науково-методичної літератури вивчити значення властивостей уваги для успішної гри у баскетбол.

2. Проаналізувати рівень властивостей уваги баскетболісток студентської команди.

Методи і організація дослідження: аналіз науково-методичної літератури, психологічне тестування, методи математичної статистики. У нашому дослідженні властивості уваги вивчалися за допомогою коректурної проби Бурдона [7, 8].

У дослідженні брала участь жіноча студентська команда ХДАФК з баскетболу у кількості 12 спортсменок.

Результати дослідження. Аналіз показників тестування властивостей уваги за допомогою коректурної проби Бурдона, показав, що за 10 хвилин роботи баскетболістки студентської команди обробляли у середньому $202,50 \pm 242,47$ букв, що у середньому за 1 хвилину складає $202,50 \pm 24,24$ букви (табл. 1.).

Таблиця 1.

Показники психологічного тестування за допомогою коректурної проби Бурдона баскетболісток студентської команди (n=12)

Показники	У середньо се за хвилину $X \pm m$
Кількість переглянутих букв (штук)	$202,50 \pm 24,24$
кількість правильно підкреслених, закреслених букв (штук)	$10,13 \pm 1,18$
кількість не правильно підкреслених, закреслених букв (штук)	$0,16 \pm 0,07$
кількість помилково пропущених букв (штук)	$1,88 \pm 0,56$
коефіцієнт правильности (букв)	$0,82 \pm 0,003$
коефіцієнт продуктивності (букв)	$166,23 \pm 19,42$
стійкість уваги (букв/хвилину)	$3,36 \pm 0,41$

Кількість оброблених букв протягом 10 хвилин змінювалася. Так, найвищий її результат 225 букв, фіксувався на 5 хвилині, а найнижчий 200,1 букви на 3 (рис. 1.). Показник переглянутих букв з 1 по 3 хвилини поступово знижувався, потім на 4 і 5 хвилинах спостерігався підйом показника. Друга половина проби протікала у пониженні результату з незначним підйомом на 8 хвилині проби (рис. 1.).

Вивчення кількості правильно підкреслених і закреслених букв при проведенні коректурної проби Бурдона, виявило, що у середньому за 1 хвилину роботи баскетболістки знаходили $10,13 \pm 1,18$ букв (табл. 1.). Кількість правильно визначених букв протягом 10 хвилин змінювалася. Так найнижчий її результат 6,4 букв, фіксувався на 1 хвилині, а найвищий 12,5– на 2 хвилині, протягом інших хвилин спостерігалися незначні коливання у бік збільшення та зменшення показників (рис. 2.).

Розгляд кількості помилково підкреслених і закреслених букв, було встановлено, що така помилка зустрічається рідко. Показник даної помилки склав $0,16 \pm 0,07$ букв у хвилину.

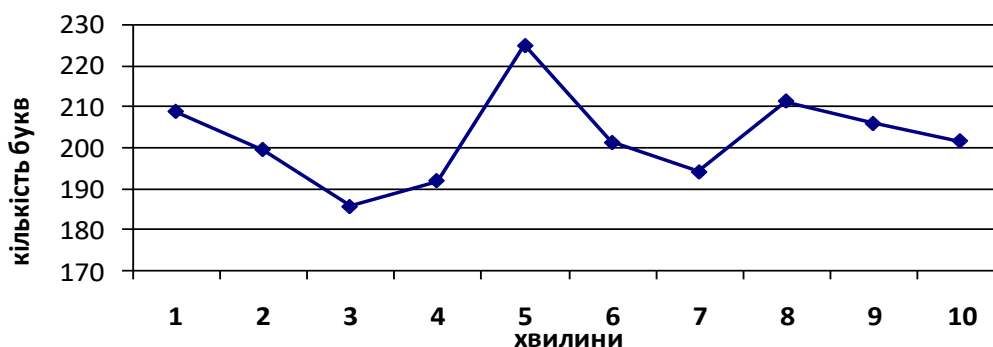

Рис. 1. Кількість переглянутих букв баскетболістками студентської команди при проведенні коректурної проби Бурдона (штук)

Вивчення кількості помилково пропущених букв при проведенні коректурної проби Бурдона, дало змогу встановити, що у середньому за 1 хвилину роботи баскетболістки пропускали $1,88 \pm 0,56$ букви (табл. 1.). Можна відзначити, що кількість помилково пропущених букв протягом 10 хвилин коливалася. Найбільшу кількість помилок було допущено на 5 хвилині – 3,1 букву, а найменшу – 0,6 букви на 1 хвилині (рис. 2.).

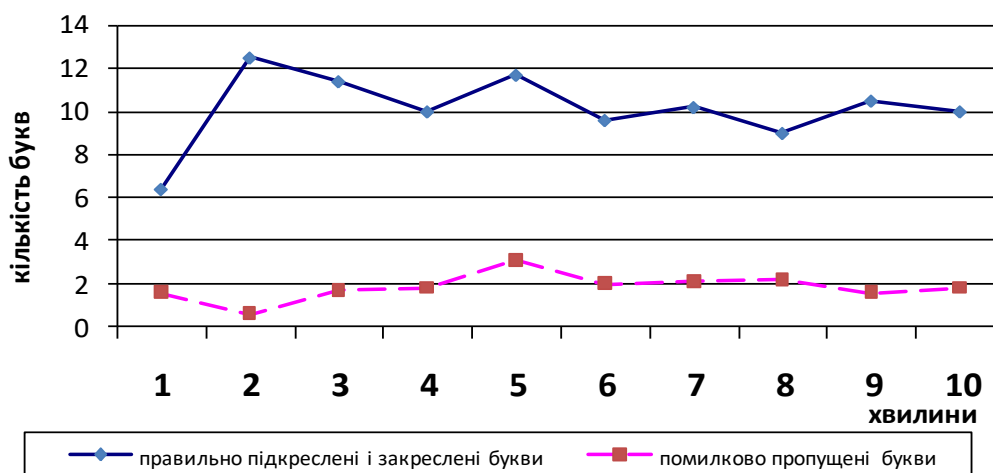

Рис. 2. Кількість правильно підкреслених і пропущених букв баскетболістками студентської команди при проведенні коректурної проби Бурдона (штук)

Аналіз показників коефіцієнту правильності при проведенні коректурної проби Бурдона, встановив його на рівні $0,82 \pm 0,003$ букв (табл. 1.). Показник коефіцієнту правильності протягом 10 хвилин притерпівав незначних коливань. Так, найвищий її результат фіксувався на 2 хвилині і становив 0,94 букви. На 3 і 4 хвилинах спостерігалось пониження показнику коефіцієнту правильності до найнижчого на 4 хвилині – 0,74 букви. Коливання показника коефіцієнта правильності з 5 по 10 хвилину відбувалося із невеликим погіршенням на 7 і 10 хвилинах і підвищенням на 9 (рис. 3).

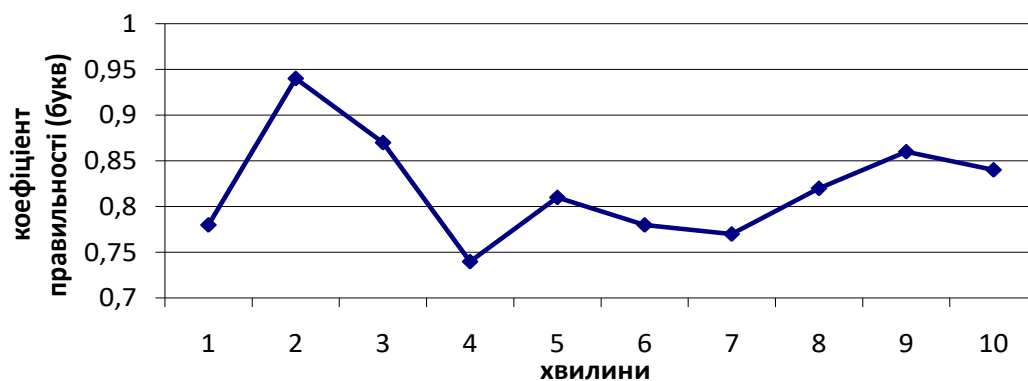

Рис. 3. Показники коефіцієнту правильності баскетболісток студентської команди при проведенні коректурної проби Бурдона (букв)

Розгляд показника коефіцієнту продуктивності при проведенні коректурної проби Бурдона, встановив його показник, що дорівнює $166,23 \pm 19,42$ букв (табл. 1.).

Можна відзначити, що показник коефіцієнту продуктивності протягом 10 хвилин проби коливався (рис. 4).

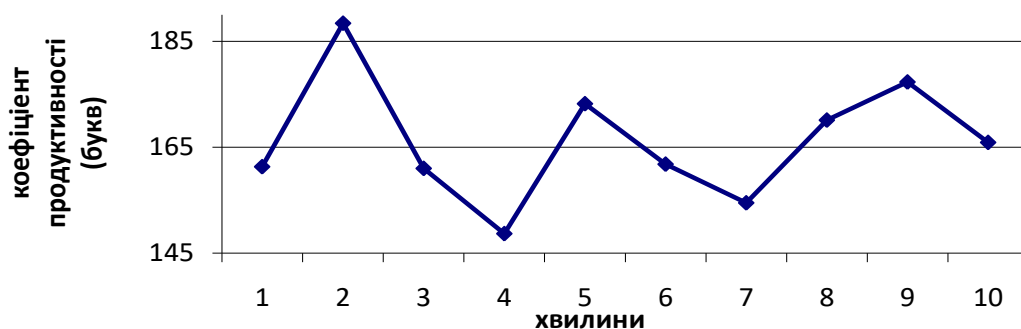

Рис. 4. Показники коефіцієнту продуктивності баскетболісток студентської команди при проведенні коректурної проби Бурдона (букв)

Так, показавши найвищий показників на 2 хвилині у 188,4 букви, баскетболістки почали поступово на 3 і 4 хвилині його знижувати, потім на 5 хвилині знову спостерігалось підвищення коефіцієнту із наступним пониженням на 6 і 7 хвилинах. На 8 і 9 хвилинах відзначався підйом коефіцієнту продуктивності, із зниженням на 10.

Аналіз показника стійкості уваги при проведенні коректурної проби Бурдона, дав змогу встановити, що у середньому по групі баскетболісток він становить $3,36 \pm 0,41$ букв/хвилину (табл. 1.).

Показник стійкості уваги протягом 10 хвилин змінювалася. Так, найвищий її результат фіксувався на 5 хвилини, а найнижчий на 3 і становив 3,6 та 3,1 букв/хвилину, відповідно (рис. 5.).

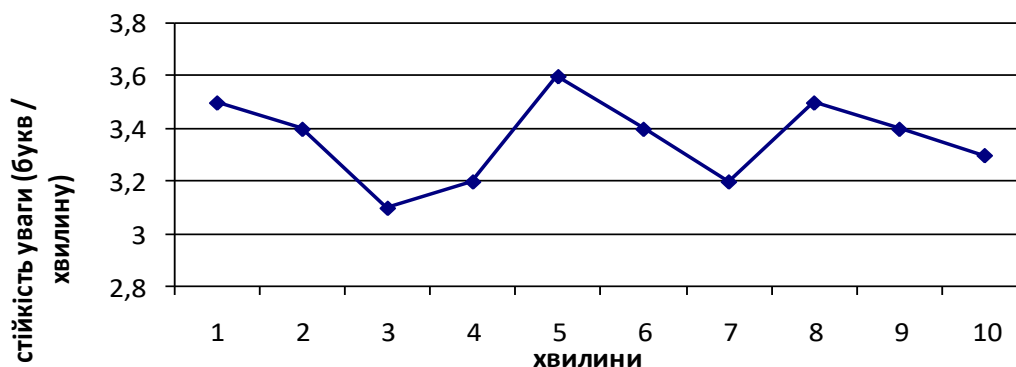

Рис. 5. Показники стійкості уваги баскетболісток студентської команди при проведенні коректурної проби Бурдона (букв / хвилину)

Обробка отриманих результатів і переведення їх у бальну систему показала, що продуктивність виконання коректурної проби становила $6,62 \pm 1,35$ бали (табл. 2).

Таблиця 2

Результати проведення коректурної проби Бурдона баскетболісток студентської команди (n=12)

Показники	У середньо се за хвилину $X \pm m$
Продуктивність виконання коректурної проби (бали)	$6,62 \pm 1,35$
Точність виконання коректурної проби (бали)	$2,00 \pm 0,00$
Інтегральний показник стійкості уваги (бали)	$8,62 \pm 1,35$

Точність виконання коректурної проби у балах становила 2,00 бали, а інтегральний показник стійкості уваги $8,62 \pm 1,35$ бали. Шкальна оцінка отриманих показників продуктивності, точності і стійкості дала змогу встановити, що усі дівчата мали низьку стійкість уваги.

Висновки

1. Аналіз літературних джерел показав, що вивченню властивостей уваги спортсменів приділено багато уваги, однак досліджень стійкості уваги баскетболісток на етапі спеціалізованої даної підготовки недостатньо.
2. Розгляд властивостей уваги баскетболісток студентської команди за допомогою коректурної проби Бурдона встановив, що усі баскетболістки мають низьку стійкість уваги.

Перспективи подальших досліджень полягають у порівнянні показників властивостей уваги гравців чоловічої і жіночої баскетбольної студентської команди.

Література

1. Дугаева Н. С. Развитие основных свойств внимания на этапе начальной подготовки спортсменки. / Н. С. Дугаева // Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов – 2012 – № 8. – С. 52–54.

2. Маевский К. В. Развитие специального внимания у юных спортсменов 11–13 лет, занимающихся мини-футболом (футзалом) /К. В. Маевский // Вестник спортивной науки – 2012 – № 4. – С. 15–17.
3. Помещикова І. П. Вплив рівня функцій уваги на ігрові показники баскетболістів 12–13 років. / І. П. Помещикова, Я. Г. Кадигроб, М. В. Коваль, Т. Н. Мальцева. // Научный журнал Спортивные игры, Харьков, 2016. – № 2. – С. 44–46.
4. Помещикова І. П. Рівень концентрації уваги баскетболісток 13–14 років. / І.П. Помещикова, А. В. Назаревич, І. М. Евтушенко. // Матеріали X Міжнародної наукової конференції «Физическое воспитание и спорт в высших учебных заведениях» (Белгород – Красноярск – Харків – Москва, 23–24 апреля 2014 г.) – С. 157–161.
5. Помещикова І. П. Стан властивостей уваги баскетболістів студентської команди. / І. П. Помещикова, О. В. Кудімова, Н. О. Пащенко. // Научный журнал Здоровье, спорт, реабилитация, 2016. – № 4. – С. 51–56.
6. Червона С. Ф. Подвижные игры – как средство воспитания волевых качеств личности спортсменов. / С. Ф. Червона, Н. А. Пащенко. //Физическое воспитание студентов. – 2011. – Т. 1. – С. 136–138.
7. <http://genderua.narod.ru/test-html>
8. http://metodi4ka.com/wpcontent/uploads/2011/04/Korrekturnaja_proba_obrabotka.pdf

Інформація про авторів:

Помещикова Ірина Петрівна – зав. кафедри спортивних і рухливих ігор, к.фіз.вих., доцент,

Харківська державна академія фізичної культури

E-mail: romeshikovaip@mail.ru

Кудімова Ольга Владиславівна – ст. викладач каф. фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я

Харківський національний медичний університет

Кійко Олександр Олександрович – студент
Харківська державна академія фізичної культури

Поступила в редакцію 28.12.2016